

Cyngor Abertawe

Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) Medi 2022 - Awst 2032

Gwneir y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg hwn o dan Adran 84 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ac mae'r cynnwys yn cydymffurfio â Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019. Rydym wedi rhoi sylw dyledus i'r canllawiau statudol a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru wrth osod ein targedau.

Ein gweledigaeth deng mlynedd ar gyfer cynyddu a gwella cynllunio'r ddarpariaeth addysg Gymraeg yn ein hardal

Y flwyddyn 2050: Mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu, mae nifer y siaradwyr wedi cynyddu i filiwn a chaiff ei defnyddio ym mhob agwedd ar fywyd. Ymhlith y rheini nad ydynt yn ei siarad mae yna ewyllys da tuag ati ac ymdeimlad o berchnogaeth ohoni.

Mae yna werthfawrogiad hefyd o'i chyfraniad i ddiwylliant, cymdeithas ac economi Cymru ... Ein gweledigaeth ym mhob rhan o'r wlad yw creu amodau ffafriol sy'n cefnogi'r broses o gaffael yr iaith a'r arfer o ddefnyddio sgiliau Gymraeg.

Rydym am weld cynnydd yn yr arfer o drosglwyddo'r iaith o fewn y teulu, yr arfer o gyflwyno'r Gymraeg yn gynnar i bob plentyn, system addysg sy'n rhoi sgiliau Gymraeg i bawb ...

Cymraeg 2050 – Miliwn o siaradwyr (Llywodraeth Cymru, 2017)

Ers troad y ganrif mae Abertawe wedi gweld cynnydd amlwg yn nifer y disgyblion sy'n cyrchu addysg Gymraeg. Cefnogwyd y cynnydd hwn yn y galw drwy agor tair ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg arall ac un ysgol gyfun cyfrwng Cymraeg arall. Yn ogystal, mae Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif Llywodraeth Cymru wedi cefnogi'r Cyngr i wneud buddsoddiad enfawr ar draws stoc ysgolion cyfrwng Cymraeg.

Yn 2022 byddwn yn gweld mwy o leoedd cyfrwng Cymraeg yn cael eu creu gydag agoriad yr adeiladau a'r cyfleusterau newydd a gwell ar gyfer YGG Tan-y-lan ac YGG Tirdeunaw. Dilynir hyn gan ofod ystafell ddosbarth ychwanegol yn YGG Bryn y Môr ac YGG Y Login Fach. I ategu'r ddarpariaeth hon rydym hefyd yn darparu darpariaeth wedi'i chyfoethogi yn ein hysgolion cyfun cyfrwng Cymraeg, Ysgol Gyfun Gŵyr ac Ysgol Gyfun Gymraeg Bryn Tawe sy'n cynnwys gwella'r amgylcheddau dysgu yn fewnol ac yn allanol. Mae hyn yn darparu sylfaen gadarn ar gyfer ein taith tuag at 2050.

Gyda chreu'r lleoedd ychwanegol hyn, ein nod yw gweithio gyda'n holl bartneriaid i hyrwyddo buddion dwyieithrwydd i sicrhau y gall pob rhiant a theulu wneud penderfyniad hyddysg cyn gynted â phosibl ym mywyd eu plentyn. Rydym hefyd yn cydnabod ei bod yn anoddach mewn rhai rhannau o'r ddinas a'r sir i gael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg o oedran ifanc. Byddwn yn ceisio cynyddu cyfleoedd i gael mynediad at ddarpariaeth Blynyddoedd Cynnar fel bod gan fwy o rieni ddewis gwirioneddol wrth ddewis addysg sydd orau ganddyn nhw i'w plant. Wrth i'r lleoedd ychwanegol yn ein stoc ysgolion cyfredol gael eu llenwi byddwn yn adolygu lle mae angen lleoedd pellach yn Abertawe i wireddu hyd eithaf targed Abertawe. Bydd hyn yn cynnwys nodi meysydd lle mae addysg cyfrwng Cymraeg yn llai hygrych.

Mae datblygu ac ehangu addysg cyfrwng Cymraeg yn parhau i fod yn weledigaeth inni ac rydym yn cydnabod pwysigrwydd creu cyfleoedd i holl ddisgyblion Abertawe ddod yn ddwyieithog/amlieithog fel eu bod yn dod allan o'n system addysg, yn falch o'u hunaniaeth ac yn hyderus i ddefnyddio'r holl ieithoedd y maent wedi'u caffael.

Wrth hyrwyddo dwyieithrwydd, rydym yn rhoi cyfle i'n holl blant ffynnu yn yr iaith o'u dewis, cynyddu eu cyfleoedd bywyd a thrwy ddysgu mwy nag un iaith, hwyluso dysgu ieithoedd eraill.

Er mwyn gwireddu ein gweledigaeth mae'n hanfodol ein bod hefyd yn cydnabod pwysigrwydd defnyddio'r Gymraeg y tu hwnt i'r ystafell ddosbarth. Byddwn, trwy Strategaeth Iaith Gymraeg y Cyngor a thrwy weithio gyda'n holl bartneriaid yn parhau i wneud y mwyaf o gyfleoedd i holl ddysgwyr Abertawe ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd bob dydd.

Gan ystyried hyn i gyd, mae ein gweledigaeth ar gyfer y deng mlynedd nesaf fel a ganlyn:

1. Rhoi cyfle cyfartal i bob dysgwr ddysgu Cymraeg a siarad yr iaith yn hyderus a hyrwyddo buddion dwyieithrwydd.
2. Cynyddu canran y disgyblion sy'n dewis addysg Gymraeg ac i sicrhau ei fod ar gael ac yn hygyrch i bob dysgwr, o fewn pellter teithio rhesymol i'w cartrefi.
3. Bydd dysgwyr sydd wedi mynychu lleoliad cyfrwng Cymraeg yn y cyfnod cynradd yn cael eu hannog a i barhau â hyn wrth drosglwyddo i gyfnodau allweddol dilynol yn y cyfnod uwchradd a disgwylir iddyn nhw wneud hynny.
4. Sicrhau twf sylweddol mewn addysg cyfrwng Cymraeg, cynyddu nifer y bobl o bob oed sy'n dod yn rhugl yn y Gymraeg, Saesneg ac ieithoedd eraill ac sy'n gallu defnyddio eu hieithoedd yn hyderus gyda'u teuluoedd, ffrindiau, cymdogion ac yn y gweithle.
5. Dyheu, trwy'r cynllun hwn, bod Abertawe'n cyfrannu'n sylweddol at y nod cenedlaethol o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Trefniadau ymgynghori

Ymgynghorwyr

Cyhoeddir y Ddogfen Ymgynghori hon ar wefan Cyngor Abertawe a bydd ar gael i'r canlynol:

Cyrff Llywodraethu a phrifathrawon pob ysgol a gynhelir gan Gyngor Abertawe
Cyngor Sir Caerfyrddin
Cyngor Castell-nedd Port-Talbot
Cyngor Sir Powys
Cyngor Ceredigion
Cyngor Sir Penfro
Coleg Gŵyr Abertawe
Estyn
Esgobaeth Tyddewi
Esgobaeth Menevia
Comisiynydd y Gymraeg

Darparwyr hyfforddiant y gweithlu addysg:

Prifysgol Abertawe
Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant

Sefydliadau sy'n darparu gwasanaethau i blant a phobl ifanc fel y bydd yr awdurdod lleol yn eu hystyried yn briodol:

Mudiad Meithrin
Yr Urdd
Menter Iaith
SNAP Cymru

Personau neu gyrff eraill fel y bydd yr awdurdod lleol yn eu hystyried yn briodol:

Merched y Wawr
Partneriaeth Addysg Gymraeg Abertawe (PAGA)
Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG)
Cymdeithas yr Iaith Gymraeg

Y cyfnod ymgynghori

Bydd y cyfnod ymgynghori hwn yn cychwyn ddydd Llun 27 Medi ac yn cau ar 22 Tachwedd 2021.

Yn ystod y cyfnod hwn, gallwch fynegi eich barn trwy ysgrifennu at y Cyfarwyddwr Addysg trwy ddefnyddio unrhyw un o'r dulliau canlynol:

Llythyr at: Mrs Helen Morgan-Rees d/o education@abertawe.gov.uk neu

Cyfarwyddwr Addysg
Canolfan Ddinesig
Abertawe
SA1 3SN

Ffurflen Ymateb - Gweler cefn y ddogfen hon
Ar-lein: i'w gadarnhau
Sylwch y dylid derbyn pob gohebiaeth erbyn 22 Tachwedd 2021 fan bellaf.

Eich Cwestiynau

Mae cynnwys y ddogfen hon yn debygol o ddarparu atebion i'r cwestiynau mwyaf cyffredin a fydd yn codi. Fodd bynnag, pe bai gennych unrhyw gwestiynau heb eu cynnwys, cysylltwch â ni yn education@abertawe.gov.uk

Gwybodaeth gefndir

Poblogaeth a Nodweddion Ieithyddol

Tuedd a Rhagolygon Poblogaeth Disgyblion

Ym mis Ebrill 2021, roedd 32611 o ddisgyblion cyfwerth ag amser llawn (FTE) (ac eithrio'r meithrin) ym mhob ysgol yn Abertawe, gellir rhannu'r rhain fel a ganlyn:

Cofrestrau Ysgol	Cyfanswm ffrydiau Cymraeg a Saesneg	Nifer y myfyrwyr yn y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg	Canran y myfyrwyr yn y ffrydiau cyfrwng Cymraeg
Cynradd	18362	2703	14.72%
BI7-11	12776	1671	13.08%
BI12- BI13	1473	313	21.25%
Cyfanswm	32611	4687	14.37%

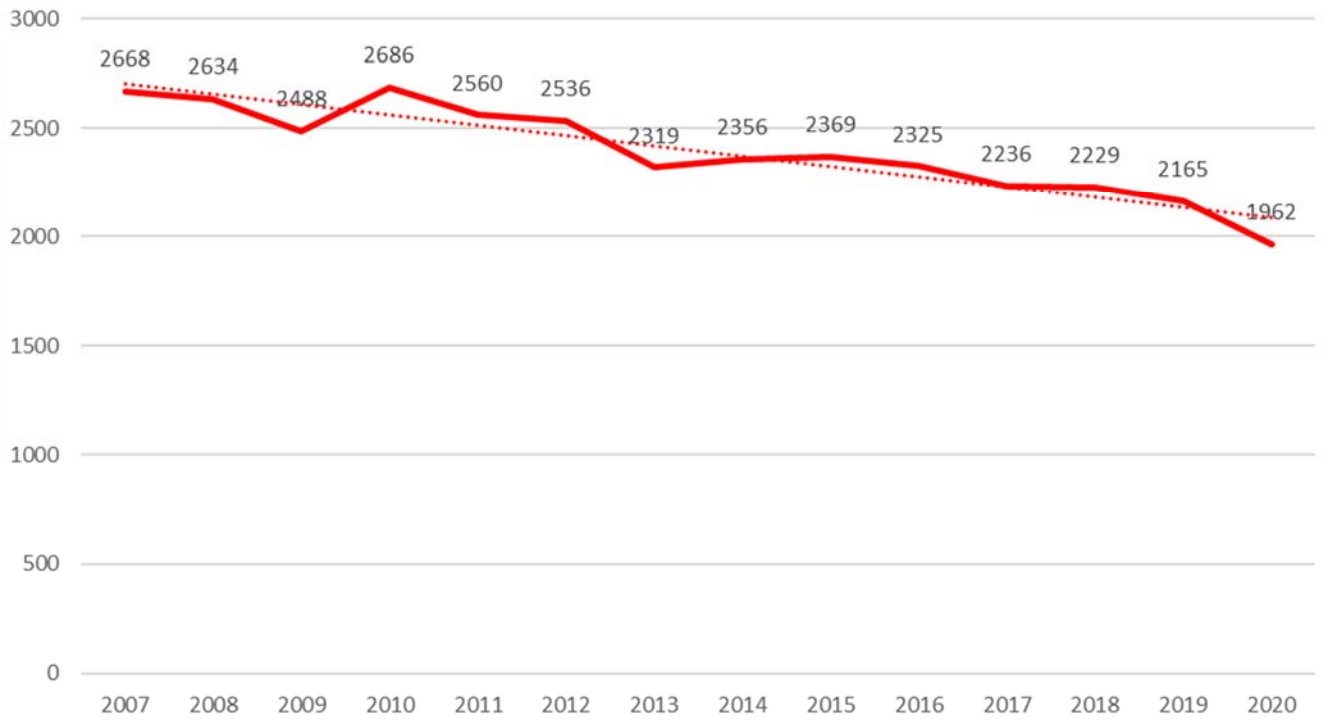
Nifer y Genedigaethau a Gofrestrwyd yn Abertawe 2007-2020

Mae'r gyfradd genedigaethau yn Abertawe wedi gweld gostyngiad dramatig dros y 10 mlynedd diwethaf. Yn y tymor hwy, mae hyn yn debygol o arwain at leoedd gwag ar draws y stoc ysgol yn Abertawe. Wrth i ni weithio tuag at gynyddu canran y disgyblion sy'n mynd i Addysg Cyfrwng Cymraeg mae'n bwysig ein bod yn ystyried effaith y gyfradd genedigaethau.

Bu cwmp sylweddol pellach yn 2020, ond o ystyried y pandemig COVID-19, byddwn yn trin y data hwn yn ofalus gan ei fod yn ostyngiad mor amlwg o ffigurau blaenorol a llinell duedd.

Blwyddyn	Genedigaethau
2007	2,668
2008	2,634
2009	2,488
2010	2,686
2011	2,560
2012	2,536
2013	2,319
2014	2,356
2015	2,369
2016	2,325
2017	2,236
2018	2,229
2019	2,165
2020	1,962

Annual Swansea Births Notified to the Management Systems Team

Amcanestyniadau disgyblion

PUPIL PROJECTION FOR:								
Primary Summary								
Capacity at Jan 21 (Pupil Places) =						20926		
Admission Number (Sept 21) =						3029		
Admission Number (Sept 22) =						3026		
Number of Full Time STF Pupils =						294		
Surplus Capacity =						2891		
Reception Uptake Factor (3 Year Avg.) =						108.01%		
Year	Jan. 21	Sept. 21	Sept. 22	Sept. 23	Sept. 24	Sept. 25	Sept. 26	Sept. 27
N1 (Rising 3s)	553							
N2	2209	2236	2177	2123	2178	2160	2152	2162
R	2465	2386	2327	2259	2206	2261	2240	2233
Y1	2567	2465	2386	2327	2259	2206	2261	2240
Y2	2517	2567	2465	2386	2327	2259	2206	2261
Y3	2554	2517	2567	2465	2386	2327	2259	2206
Y4	2789	2554	2517	2567	2465	2386	2327	2259
Y5	2779	2789	2554	2517	2567	2465	2386	2327
Y6	2658	2779	2789	2554	2517	2567	2465	2386
School Total:	21091	20293	19782	19198	18905	18631	18296	18074
Full Time Total:	18329	18057	17605	17075	16727	16471	16144	15912
FT excl. STF Pupils	18035	17763	17311	16781	16433	16177	15850	15618
F.T.E. Total:	19710	19175	18693.5	18136.5	17816	17551	17220	16993
Total Infant#:	7549	7418	7178	6972	6792	6726	6707	6734
Total Junior:	10780	10639	10427	10103	9935	9745	9437	9178
Nursery Intake:				Sep-20	Sep-19	Sep-18		
				1959	2339	2414		
# Excludes Nursery								

PUPIL PROJECTION FOR:

Primary Welsh Medium School Summary

Capacity at Jan 21 (Pupil Places) =	3092
Admission Number (Sept 21) =	495
Admission Number (Sept 22) =	495
Number of Full Time STF Pupils =	0
Surplus Capacity =	373
Reception Uptake Factor (3 Year Avg.) =	108.63%

Year	Jan. 21	Sept. 21	Sept. 22	Sept. 23	Sept. 24	Sept. 25	Sept. 26	Sept. 27
N1 (Rising 3s)	105							
N2	336	355	349	341	349	348	345	348
R	379	365	365	356	348	356	355	352
Y1	388	379	365	365	356	348	356	355
Y2	380	388	379	365	365	356	348	356
Y3	384	380	388	379	365	365	356	348
Y4	417	384	380	388	379	365	365	356
Y5	380	417	384	380	388	379	365	365
Y6	391	380	417	384	380	388	379	365

School Total:	3160	3048	3027	2958	2930	2905	2869	2845
Full Time Total:	2719	2693	2678	2617	2581	2557	2524	2497
FT excl. STF Pupils	2719	2693	2678	2617	2581	2557	2524	2497
F.T.E. Total:	2939.5	2870.5	2852.5	2787.5	2755.5	2731	2696.5	2671
Total Infant#:	1147	1132	1109	1086	1069	1060	1059	1063
Total Junior:	1572	1561	1569	1531	1512	1497	1465	1434

	<u>Sep-20</u>	<u>Sep-19</u>	<u>Sep-18</u>
Nursery Intake:	323	374	370

Excludes Nursery

January 2021

PUPIL PROJECTION FOR:

Secondary Summary

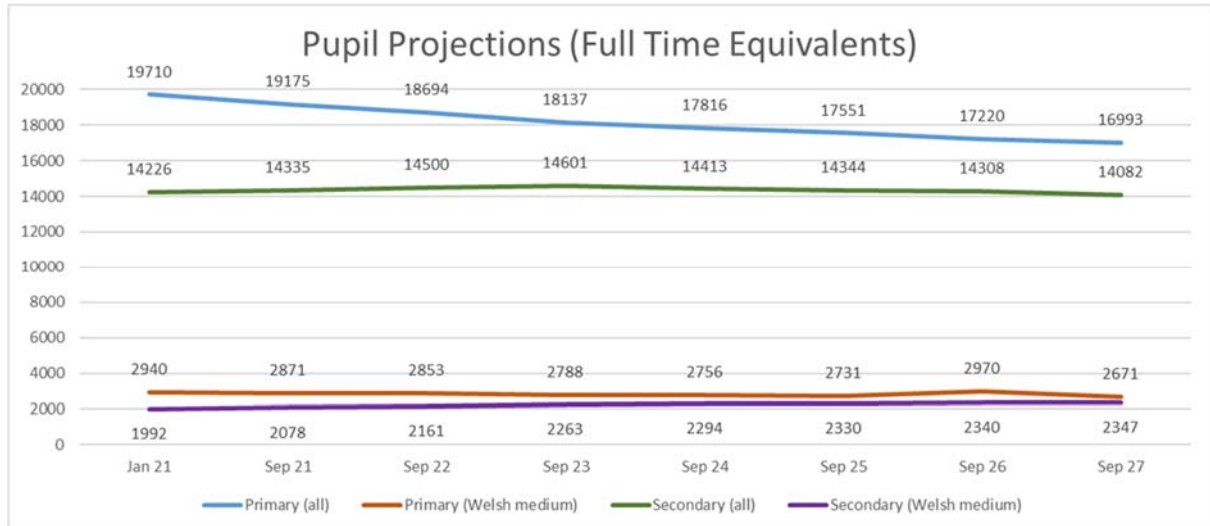
08/04/21

Capacity at Jan 21 (Pupil Places) =	15734
Admission Number (Sept. 21) =	2814
Admission Number (from Sept. 22) =	2824
Number of Full Time STF pupils =	252
Surplus Capacity =	1760

	<u>Year</u>	<u>Jan-21</u>	<u>Sep-21</u>	<u>Sep-22</u>	<u>Sep-23</u>	<u>Sep-24</u>	<u>Sep-25</u>	<u>Sep-26</u>	<u>Sep-27</u>
	Y7	2555	2543	2657	2668	2486	2481	2514	2409
	Y8	2719	2555	2543	2657	2668	2486	2481	2514
	Y9	2583	2719	2555	2543	2657	2668	2486	2481
	Y10	2479	2583	2719	2555	2543	2657	2668	2486
	Y11	2435	2479	2583	2719	2555	2543	2657	2668
	Totals (11-16):	12771	12879	13057	13142	12909	12835	12806	12558
	Y12	819	778	796	794	839	802	828	828
	Y13	636	678	647	665	665	707	674	696
	Totals (Post 16):	1455	1456	1443	1459	1504	1509	1502	1524
	School Total:	14226	14335	14500	14601	14413	14344	14308	14082
	School Total excl. STF pupils:	13974	14083	14248	14349	14161	14092	14056	13830

January 2020	PUPIL PROJECTION FOR:								
	Secondary Welsh Medium School Summary								
08/04/21	Capacity at Jan 21 (Pupil Places) =		2312						
	Admission Number (Sept. 21) =		378						
	Admission Number (from Sept. 22) =		378						
	Number of Full Time STF pupils =		8						
	Surplus Capacity =		328						
	<u>Year</u>	<u>Jan-21</u>	<u>Sep-21</u>	<u>Sep-22</u>	<u>Sep-23</u>	<u>Sep-24</u>	<u>Sep-25</u>	<u>Sep-26</u>	<u>Sep-27</u>
	Y7	356	372	375	409	380	373	387	371
	Y8	378	356	372	375	409	380	373	387
	Y9	320	378	356	372	375	409	380	373
	Y10	327	320	378	356	372	375	409	380
	Y11	296	327	320	378	356	372	375	409
	Totals (11-16):	1677	1753	1801	1890	1892	1909	1924	1920
	Y12	161	176	197	190	226	211	221	223
	Y13	154	149	163	183	176	210	195	204
	Totals (Post 16):	315	325	360	373	402	421	416	427
	School Total:	1992	2078	2161	2263	2294	2330	2340	2347
	School Total excl. STF pupils:	1984	2070	2153	2255	2286	2322	2332	2339

Bu gostyngiad amlwg yn yr un modd yn nifer y disgyblion yn 2020 a adlewyrchir yn yr amcanestyniadau disgyblion diweddaraf sydd ar gael a ddangosir yn y graff isod. O ystyried pandemig COVID-19 byddwn eto'n trin y data hwn yn ofalus gan ei fod yn anghyson â rhagamcanion a thueddiadau blaenorol. Ar ben hynny, mae effaith tymor hwy'r gwelliant sylweddol pellach o leoedd a chyfleusterau cyfrwng Cymraeg ar ganfyddiadau a dewisiadau rhieni i'w gweld o hyd.

Y gallu i siarad Cymraeg

Roedd canlyniadau Cyfrifiad 2011 yn dangos bod 11.4% o boblogaeth Abertawe yn gallu siarad Cymraeg; mae hyn yn is na chyfartaledd Cymru, sef 19%. Er mai'r Cyfrifiad yw'r ffynhonnell wybodaeth allweddol am nifer y bobl sy'n gallu siarad Cymraeg, mae'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth (APS) yn casglu gwybodaeth am allu ymatebwyr i siarad Cymraeg ac mae hefyd yn cynnwys cwestiwn ar ba mor aml y mae pobl yn siarad Cymraeg. Mae amcangyfrifon APS o allu'r Gymraeg yn hanesyddol uwch na'r rhai a gynhyrchwyd gan y Cyfrifiad. Mae'n galonogol nodi'r duedd gynyddol gyson ar gyfer Abertawe (23.5% erbyn mis Rhagfyr 2020) sy'n cynrychioli sylfaen gadarn ar gyfer y dyfodol.

Dros y 10-15 mlynedd diwethaf rydym wedi gwella'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr cyfrwng Cymraeg yn sylweddol. Fodd bynnag, er mwyn cyflawni ein dyhead yn 2050, mae angen i ni wella nifer y dysgwyr sy'n dewis darpariaeth cyfrwng Cymraeg.

Darpariaeth Gymraeg Cyfredol

Y Blynyddoedd Cynnar

Mae amlygiad cynnar plant i'r Gymraeg yn ffactor pwysig wrth ehangu'r ddarpariaeth addysg Gymraeg, ac mae'n allweddol yng nghyd-destun ein targed i gynyddu nifer y dysgwyr Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant yn gyfle i fesur y galw yn y maes hwn ac yng nghyd-destun darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Disgwylir i asesiad newydd gael ei gwblhau yn 2022 a fydd yn darparu data clir ar y ddarpariaeth yn Abertawe. Yn yr un modd â darpariaeth Addysg statudol mae'n bwysig ein bod yn cefnogi'r sector i gynyddu eu cynnig iaith a chynyddu nifer y rhieni sy'n dewis darpariaeth Gymraeg.

Yn 2017 nododd 55% o'r holl rieni a ymatebodd eu bod yn dal uchelgais i'w plentyn/plant fod yn ddwyieithog yn Gymraeg ac yn Saesneg.

Er bod rhai achosion o rieni yn nodi nad oeddent yn cyrchu gofal plant ffurfiol oherwydd absenoldeb darpariaeth cyfrwng Cymraeg neu am nad oeddent yn gallu dod o hyd i ddarpariaeth o'r fath, nid oedd problem o'r fath yn amlwg yn eang.

Ar hyn o bryd mae un lleoliad Dechrau'n Deg cyfrwng Cymraeg yn Abertawe, saith Cylch Mudiad Meithrin a naw grŵp Ti a Fi.

Mae pob un o'r 10 ysgol gynradd Gymraeg yn darparu cynnig meithrinfa ran-amser. Fel y mae ar hyn o bryd mae mwy o gyfleoedd ar gyfer darpariaeth cyn-ysgol mewn darpariaeth cyfrwng Saesneg ac felly gall hyn effeithio ar y penderfyniadau a wneir gan rieni yn gynnar yn natblygiad eu plentyn oherwydd pellter neu agosrwydd eu hysgol ddalgylch cyfrwng Cymraeg.

Yn Abertawe mae **pob** ysgol gynradd yn darparu addysg feithrin ran-amser i rieni a hoffai i'w plentyn fynd i ddosbarth meithrin. Polisi'r awdurdod lleol yw darparu addysg feithrin ran-amser yn unig. Bydd lle meithrin ar gael i bob plentyn o'r tymor yn dilyn ei ben-blwydd yn dair oed.

Darpariaeth Mudiad Meithrin

Cylch Meithrin (CM)	Ti a Fi yn gysylltiedig?
CM Clydach Ysgol Gellionnen Clydach SA6 5HE	Nac oes
CM Meini Bach Ysgol Y Cwm Heol Jersey Bonymaen SA1 7DL	Oes
CM Treboeth a Tirdeunaw Canolfan Gymunedol De Penlan Heol Frank Penlan SA5 7AH	Oes
CM Parcywerin Pafiliwn Bowlio Parc y Werin Gorseinon SA4 4UX	Oes
CM Pontarddulais Bont Elim Church Alltiago Road Pontarddulais SA4 8HU	Oes

CM Sgeti Canolfan Gymunedol Brynmill Heol St Alban Brynmill SA2 0BP	Oes
CM Y Mwmbwls Neuadd Vivian Ffordd Mwmbwls SA3 5LT	Oes

Cylchoedd Ti a Fi (sydd ddim ynghlwm â Chylch Meithrin)

Cylch Ti a Fi Penllergaer
Neuadd Llywellyn
Heol Abertawe
Penllergaer
SA4 9AQ

Cylch Ti a Fi Clydach
Neuadd y Nant
Heol y Nant
Clydach
SA6 5HB

Cylch Ti a Fi Waunarlwydd
Neuadd Gymunedol Waunarlwydd
Heol Victoria
Waunarlwydd
SA5 6SY

Ysgolion Cyfrwng Cymraeg: Manylion fel y'u cyhoeddwyd yn y llyfryn Gwybodaeth i Rieni

Enw, cyfeiriad a rhif ffôn y sefydliad	Ystod oedran	Math	Nifer ar y gofrestr Ebrill 2021	Rhif MynediadSe Medi 2021	Cyfanswm Capasiti Ionawr 2021	Enw'r Pennaeth
YGG Bryniago Lower James Street, Pontarddulais, Abertawe, SA4 1HY. (01792) 882012 E-bost: YGG.Bryniago@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: swansea-edunet.gov.uk/en/schools/Bryniago	3-11	Cyfrwng Cymraeg	214	31	222	Mrs N Jones
YGG Bryn y Môr St, Alban's Road, Brynmill, Abertawe, SA2 0BP. (01792) 466354 E-bost: YGG.Brynymor@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: swansea-edunet.gov.uk/en/schools/Brynymor	3-11	Cyfrwng Cymraeg	274	37	260	Mrs E Wakeham
YGG Gellionnen Gellionnen Road, Clydach, Abertawe, SA6 5HE. (01792) 845489 E-bost: YGG.Gellionnen@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: swansea-edunet.gov.uk/en/schools/Gellionnen	3-11	Cyfrwng Cymraeg	258	43	305	Mr K Davies
YGG Llwynderw West Cross Lane, West Cross, Abertawe, SA3 5LS. (01792) 407130 E-bost: YGG.Llwynderw@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: swansea-edunet.gov.uk/en/schools/Llwynderw	3-11	Cyfrwng Cymraeg	364	45	320	Ms I Griffiths
YGG Lonlas Walters Road, Llansamlet, Abertawe, SA7 9RW. (01792) 771160 E-bost: YGG.Lonlas@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: swansea-edunet.gov.uk/en/schools/Lonlas	3-11	Cyfrwng Cymraeg	520	75	530	Mrs K Thomas

YGG Pontybrenin Loughor Road, Kingsbridge, Gorseinon, Abertawe, SA4 6AU. (01792) 894210 E-bost: YGG.Pontybrenin@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: www.yggpontybrenin.com/	3-11	Cyfrwng Cymraeg	599	71	501	Mr C H Scourfield
YGG Tan-Y-Lan Tan-Y-Lan Terrace, Morriston, Abertawe, SA6 7DU. (01792) 772800 E-bost: YGGTanylan@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: www.yggtan-y-lan.co.uk/	3-11	Cyfrwng Cymraeg	196	60	130	Mr B Jones
YGG Tirdeunaw Heol Ddu, Tirdeunaw, Abertawe, SA5 7HP. (01792) 774612 E-bost: Tirdeunaw@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: Abertawe- edunet.gov.uk/en/schools/Tirdeunaw	3-11	Cyfrwng Cymraeg	408	75	413	Mrs J James
YG Y Cwm Jersey Road, Bon-y-Maen, Abertawe, SA1 7DL (01792) 650326 E-bost: ygyccwm@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: www.ygyccwm.co.uk/	3-11	Cyfrwng Cymraeg	164	28	197	Mrs S David
YGG Y Login Fach Roseland Road, Waunarlwydd, Abertawe, SA5 4ST. (01792) 874399 E-bost: YGG.LoginFach@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: www.yloginfach.co.uk/	3-11	Cyfrwng Cymraeg	247	30	214	Miss U Evans

Enw, cyfeiriad a rhif ffôn y sefydliad	Ystod Oedran	Nifer ar y gofrestr Ebrill 2021	Anghenion Ychwanegol Medi 2021	Cyfanswm Capasiti Ionawr 2021	Enw'r Pennaeth
YSGOLION UWCHRADD CYFRWNG CYMRAEG CYMUNEDOL					
Ysgol Gyfun Bryn Tawe Heol Gwyrosydd, Penlan, Abertawe, SA5 7BU. (01792) 560600 E-bost: YGG.Bryntawe@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: swansea-edunet.gov.uk/en/schools/bryntawe	11-18	972	205	1,243	Mr S Davies
Ysgol Gyfun Gŵyr Talbot Street, Gowerton, Abertawe, SA4 3DB. (01792) 872403 E-bost: Ysgol.Gyfun.Gwyr@swansea-edunet.gov.uk Gwefan: www.yggwyr.org.uk/	11-18	1,210	173	1,069	Mr D Jenkins

Darpariaeth Cyfrwng Cymraeg Uwchradd

Yn Abertawe mae gennym hanes da iawn o gadw disgyblion wrth iddynt drosglwyddo o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3. Dros y tair blynedd diwethaf mae hyn wedi gweld 99.7%, 98.7% a 97.5% yn y drefn honno yn trosglwyddo o ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg i ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg yn Abertawe.

Mewn TGAU Iaith Gyntaf Cymraeg, enillodd 88.0% o fyfyrwyr yn 2021 raddau A* - C, ac mae'r niferoedd sy'n dechrau ar y pwnc hwn wedi cynyddu'n gyson yn y naw mlynedd hyd at 2021.

Mewn TGAU Ail Iaith Gymraeg (cwrs llawn) mae dros 74.8% o fyfyrwyr yn 2021 yn ennill graddau A* - C ac mae'r niferoedd sy'n dechrau ar y pwnc wedi cynyddu yn yr wyth mlynedd er 2012 o 239 ymgais i 1736 ymgais yn 2021. Mae'r cynnydd mewn cofrestriadau yn rhannol oherwydd tynnu'r opsiwn cwrs byr yn ôl yn y pwnc hwn, gyda'r holl gynigion yn gwrs llawn o 2019.

Mae perfformiad yn y Gymraeg hefyd yn gryf yng Nghramau Allweddol 2 a 3, ond ni chasglwyd unrhyw ddata yn 2020 oherwydd y pandemig.

Darpariaeth Cyfrwng Cymraeg Ôl-16

Mae ystod eang o gyrsiau ar gael i fyfyrwyr sy'n dymuno parhau mewn addysg amser llawn ar ôl eu pen-blwydd yn 16 oed. Gall myfyrwyr ddewis parhau â'u hastudiaethau mewn ysgol uwchradd gyda chweched dosbarth neu goleg Addysg Bellach (AB).

Mae Ysgol Gyfun Gymraeg Bryn Tawe ac Ysgol Gyfun Gŵyr yn cynnig darpariaeth chweched dosbarth trwy gyfrwng Cymraeg.

Mae'r coleg AB, Coleg Gŵyr Abertawe hefyd yn cynnig nifer o gyrsiau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Y Gymraeg yn y cwricwlwm newydd

Mae'r Cwricwlwm i Gymru yn nodi bod ein holl blant a phobl ifanc yn barod i fod yn ddinasyddion Cymru a'r byd, ac yn cael eu cefnogi i ddatblygu fel dysgwyr uchelgeisiol a galluog sy'n gallu cyfathrebu'n effeithiol gan ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg. Dylai fod gan bob dysgwr lwybrau priodol ar gyfer dysgu Cymraeg a Saesneg i'w galluogi i ddatblygu'r hyder i ddefnyddio'r ddwy iaith mewn bywyd bob dydd.

Mae datblygu rhwyddineb a gallu dysgwyr i weithio mewn dwy iaith hefyd yn cynnig sail gadarn i ddysgwyr ymgysylltu â'r gwahanol ieithoedd y byddan nhw'n dod i gysylltiad â nhw, gan ddatblygu dysgu mewn ieithoedd eraill wrth iddyn nhw wneud cynnydd. Dylai ysgolion ddarparu amgylcheddau iaith cyfoethog i ddysgwyr, a dylai tasgau darllen, gwrando, siarad ac ysgrifennu ar draws y cwricwlwm fod yn ddatblygiadol briodol.

[Cwricwlwm i Gymru]

Byddwn yn cefnogi dysgwyr yn ein hysgolion, waeth beth fo'u categori ieithyddol i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg fel y nodir yn natganiadau Beth sy'n Bwysig ym maes dysgu a phrofiad leithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus weithio tuag at 'Gymru â Diwylliant Bywiog ac Iaith Gymraeg sy'n Ffynnu'. Mae'n ddyletswydd arnom i hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg ac i weithio tuag at gyflawni'r nodau llesiant. Rhaid i hyn fod yn edefyn cryf trwy bopeth a wnawn.

Y Gweithlu

Rydym wedi defnyddio'r data a gasglwyd ynglŷn â sgiliau iaith Gymraeg y gweithlu yng Nghyfrifiad y Gweithlu Ysgol i nodi bylchau sgiliau cyfredol a lle mae'r bylchau yn debygol o ddigwydd yn y dyfodol. Bydd newidiadau yn faint o Gymraeg a addysgir yn ein hysgolion cyfrwng Saesneg yn effeithio ar anghenion sgiliau staff a'r gefnogaeth ieithyddol sy'n ofynnol. Mae'r siart isod yn rhoi syniad o lefelau gallu.

Er bod hyfedredd iaith Gymraeg sylweddol o fewn gweithlu'r ysgol, nid yw hyn o reidrwydd yn golygu y bydd staff i gyd yn hyderus wrth addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'n ymddangos bod nifer y staff sy'n ofynnol yn y dyfodol i gyflawni'r dyhead cenedlaethol ar gyfer twf parhaus mewn darpariaeth Gymraeg yn dipyn o her.

Cyfrifiad Gweithlu'r Ysgol 2020: Gallu yn y Gymraeg

Pob ysgol	Cyfrif pennau			Canran Cyfrif pennau		
	Athra won	Staff Cymorth	Cyfanswm	Athra won	Staff Cymorth	Cyfanswm
Lefel Hyfedredd	364	213	577	18.2%	8.9%	13.2%
Lefel Uwch	77	37	114	3.9%	1.5%	2.6%
Lefel Canolradd	176	58	234	9.1%	2.1%	5.4%
Lefel Sylfaen	416	192	608	21.1%	7.7%	13.9%
Lefel Mynediad	509	750	1259	26.0%	31.3%	28.9%
Dim sgiliau ieithyddol	424	1139	1563	21.5%	48.3%	35.9%
Gwybodaeth heb ei sicrhau eto	2	5	7	0.1%	0.2%	0.2%
Cyfanswm Terfynol	1968	2394	4362	100.0%	100.0%	100.0%

Cyfrwng Saesneg yn unig	Cyfrif pennau			Canran Cyfrif pennau		
Lefel	Athra won	Staff Cymorth	Cyfanswm	Athra won	Staff Cymorth	Cyfanswm
Lefel Hyfedredd	109	38	147	6.4%	1.7%	3.8%
Lefel Uwch	70	20	90	4.1%	0.9%	2.3%
Lefel Canolradd	176	52	228	10.3%	2.4%	5.8%
Lefel Sylfaen	416	192	608	24.4%	8.8%	15.6%
Lefel Mynediad	509	750	1259	29.8%	34.2%	32.3%
Dim sgiliau ieithyddol Gwybodaeth heb ei sicrhau eto	424	1135	1559	24.9%	51.8%	40.0%
	2	5	7	0.1%	0.2%	0.2%
Cyfanswm Terfynol	1706	2192	3898	100.0%	100.0%	100.0%

Cyfrwng Cymraeg yn unig	Cyfrif pennau			Canran Cyfrif pennau		
Lefel	Athra won	Staff Cymorth	Cyfanswm	Athra won	Staff Cymorth	Cyfanswm
Lefel Hyfedredd	255	175	430	97.3%	86.6%	92.7%
Lefel Uwch	7	17	24	2.7%	8.4%	5.2%
Lefel Canolradd		6	6	0.0%	3.0%	1.3%
Lefel Sylfaen				0.0%	0.0%	0.0%
Lefel Mynediad				0.0%	0.0%	0.0%
Dim sgiliau ieithyddol Gwybodaeth heb ei sicrhau eto		4	4	0.0%	2.0%	0.9%
				0.0%	0.0%	0.0%
Cyfanswm Terfynol	262	202	464	100.0%	100.0%	100.0%

Darpariaeth ar gyfer hwyrddyfodiaid

Pwrpas y ddarpariaeth ar gyfer hwyrddyfodiaid yw darparu cyrsiau dysgu Cymraeg dwys i alluogi plant i gyflawni'r lefel rhuglder sy'n ofynnol i drosglwyddo i addysg mewn ysgol cyfrwng Cymraeg. Ar hyn o bryd, cyflwynir hyn trwy fodel dysgu peripatetig gyda'r gefnogaeth yn mynd at y dysgwr yn hytrach na'r dysgwr yn teithio i safle penodol o fewn ffiniau'r ddinas a'r sir.

Bwriedir y ddarpariaeth a'r gefnogaeth i blant sy'n newydd i'r Gymraeg yn y sesiynau trochi ar gyfer disgyblion yng nghyfnod allweddol 2, ac maent yn cychwyn cyn gynted â phosibl ar ôl iddynt drosglwyddo i ysgol Gymraeg. Mae hwyrddyfodiaid yn y cyfnod sylfaen yn elwa o'r mesurau trochi sy'n bodoli yn eu hysgol.

Darpariaeth Cyfrwng Cymraeg ar gyfer Disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

Mae newidiadau sylweddol ar y gweill yng Nghymru o fis Medi 2021 mewn perthynas â'r ddarpariaeth statudol sy'n ofynnol i ddiwallu anghenion dysgwyr ag AAA neu ADY. Mae Deddf ALNET 2018 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gadw'r trefniadau ar gyfer cefnogi dysgwyr ag AAA neu ADY yn eu hardal dan adolygiad ac ystyried a yw'r trefniadau hyn yn ddigonol. Mae Deddf ALNET 2018 hefyd yn cynnwys gofyniad statudol i gymryd camau rhesymol i greu system cynorthwywyr cyfrwng Cymraeg a dwyieithog i ddysgwyr ag AAA neu ADY.

Hyd nes gweithrediad dilyniannol y Cod Newydd a ragwelir, o fis Medi 2021, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol gydymffurfio â Chod Ymarfer AAA presennol Cymru 2002 (Cod 2002) i gyflawni eu dyletswyddau statudol tuag at ddysgwyr ag AAA neu ADY. Mae Cod 2002 yn nodi bod gan ddysgwyr AAA neu ADY os oes ganddynt anhawster dysgu sy'n galw am drefnu darpariaeth addysgol arbennig ar eu cyfer.

Ledled Abertawe mae yna ystod o ddarpariaethau arbenigol sy'n cynnwys Cyfleusterau Dysgu Addysgu Arbenigol yn Ysgol Gyfun Gŵyr ac Ysgol Gyfun Gymraeg Bryn Tawe. Wrth i'r niferoedd mewn addysg Gymraeg gynyddu ymhellach byddwn yn ystyried opsiynau ar gyfer darpariaeth Gymraeg benodol bellach i gefnogi'r grŵp hwn o ddysgwyr.

Cludiant Ysgol

Mae Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddarparu cludiant cartref i'r ysgol ar gyfer plant cymwys. Mae hyn yn ymwneud â disgyblion oedran ysgol statudol (Derbyn) ac nid yw'n cynnwys disgyblion oed Meithrin.

Wrth ystyried a yw ysgol yn addas, mae Mesur Teithio gan Ddysgwr Cymru 2008 yn nodi na ddylai dewis iaith na mamiaith y plentyn na'r rhiant gael unrhyw effaith ar p'un a yw ysgol yn addas. Fodd bynnag, mae'r mesur yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol hyrwyddo mynediad i addysg a hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg. Am y rheswm hwn, bydd Cyngor Abertawe yn darparu cludiant am ddim i'r ysgol addas agosaf sy'n darparu addysg cyfrwng Cymraeg neu Saesneg ar yr amod bod y disgybl yn cwrdd â'r meini prawf pellter neu ddiffyg llwybr cerdded diogel.

Myfyrwyr ôl-16

Mae Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ystyried anghenion dysgwyr sydd rhwng 16 a 19 oed; fodd bynnag, nid yw'n ofynnol i awdurdodau lleol ddarparu cludiant ysgol neu goleg yn rhad ac am ddim i unrhyw ddysgwr sy'n fwy nag oedran ysgol gorfodol. Fodd bynnag, mae'r awdurdod yn defnyddio ei bwerau dewisol a bydd yn darparu cludiant i ddysgwyr dros oedran ysgol gorfodol sy'n cwrdd â meini prawf y pellter lleiaf neu ddiffyg llwybr diogel/sydd ar gael i'w hysgol neu goleg dynodedig, neu anghenion addysgol arbennig. Mae'r Cyngor yn darparu tocynnau bws i ddysgwyr cymwys deithio i'w hysgol ddynodedig.

Mae'r Cyngor yn dirprwyo cyllid a chyfrifoldeb am ddarparu cludiant coleg ôl-16 i'r ddau goleg AB. Os nad yw'r ysgol ddynodedig neu'r coleg cysylltiedig yn cynnig y cwrs astudio penodol sydd ei angen ar y myfyriwr, darperir cludiant i'r ysgol /coleg agosaf sy'n cynnig y cwrs os yw'n cwrdd â'r meini prawf pellter lleiaf.

Ein targed deng mlynedd yn amlinellu'r cynnydd disgwylidig mewn plant Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg

Mae Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019 yn ei gwneud yn ofynnol i ni osod targed deng mlynedd yn amlinellu'r cynnydd disgwylidig mewn plant Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn ardal Abertawe yn ystod oes y Cynllun. Dyma'r targed deng mlynedd cyffredinol ar gyfer CSCA 2022-2032.

Bydd nifer y dysgwyr sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn amrywio ym mhob grŵp blwyddyn, felly mae'r targed yn seiliedig ar nifer y dysgwyr Blwyddyn 1 (plant 5 a 6 oed), sy'n cynrychioli dechrau addysg statudol. Mae data PLASC ar gyfer dysgwyr Blwyddyn 1 yn cynrychioli'r set ddata fwyaf cynhwysfawr sydd ar gael i ddysgwyr ar gamau cynharaf addysg ysgol gynradd.

Yn ogystal, mae awdurdodau lleol wedi'u grwpio i wahanol gategoriâu sy'n adlewyrchu'r gwahaniaethau (ac yn cydnabod elfennau tebyg) rhwng y 22 awdurdod lleol. Roedd y ffactorau a ystyriwyd wrth grwpio yn cynnwys canran y dysgwyr a addysgwyd yn Gymraeg yn ein hardal; modelau darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a fabwysiadwyd gennym ni a natur ieithyddol ein hardal. At y diben hwn mae Abertawe wedi'i gosod yng Ngrŵp 3.

Grŵp 3: Roedd rhwng 14% a 19% o blant Blwyddyn 1 yn yr awdurdodau lleol hyn yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2019/20. Efallai mai addysg gymunedol cyfrwng Cymraeg yw'r norm mewn un/nifer fach iawn o ardaloedd, ond dyma'r eithriad nid y rheol. Fel arfer mae dewis rhwng addysg cyfrwng Cymraeg ac addysg cyfrwng Saesneg.

Targed Abertawe

	2019/2020		Targed 2030/31			
			Ystod Isaf		Ystod Uchaf	
Abertawe	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran
	390	15.4%	590	23%	695	27%

Mae'r ystod isaf wedi'i gosod fel bod y targed cenedlaethol o 30% o ddysgwyr Blwyddyn 1 yn cael eu dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn 2030/31. Ni ddylid ystyried bod yr ystod uchaf yn derfyn uchaf - fe'n hanogir i ragori ar y targedau lle bo hynny'n bosibl.

Wrth i ni baratoi'r cynllun 10 mlynedd hwn, nifer y plant Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg (lonawr 2021) yw 388, sy'n cynrychioli 15.1% o garfan y flwyddyn honno yn Abertawe ac erbyn Ebrill 2021 yr oedd yn 383 – 14.9%.

Y rhif derbyn ar gyfer ein hysgolion cynradd Cymraeg ym mis Medi 2021 yw 495. Mae hyn yn golygu bod lle ar hyn o bryd i 107 o blant ychwanegol gael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yng ngharfan Blwyddyn 1. Byddai hyn yn cynrychioli 19.2% o'r garfan gyfredol.

Mae'r Cyngor yn anelu at gynyddu nifer y disgyblion a'r teuluoedd sy'n dewis darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Abertawe yn sylweddol. Ar sail y cynnydd % targed a ragnodir gan Lywodraeth Cymru, a'n rhagolwg o'r boblogaeth disgyblion dros y 10 mlynedd nesaf, bydd angen i ni:

- Cynyddu nifer y disgyblion Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg rhwng 200 a 400 o ddisgyblion (yn seiliedig ar ffigurau cyfredol y garfan). O ystyried lleoliad a chyfansoddiad ieithyddol ein hysgolion ar hyn o bryd, mae gennym y strategaethau cyflenwol canlynol i gyflawni'r cynnydd targed mewn plant Blwyddyn 1 a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg:
 - Cynyddu'r cynnig cyn-ysgol cyfrwng Cymraeg fel rhan o strategaeth farchnata ehangach i hyrwyddo buddion bod yn ddwyieithog. Gallai hyn gynnwys o leiaf un Cylch Meithrin sy'n gysylltiedig â phob ysgol gynradd Gymraeg a/neu ardaloedd yn eu dalgylch ac edrych ar gyfleoedd i gynyddu'r cynnig Cymraeg Dechrau'n Deg yn ein lleoliadau presennol.
 - Llenwi tua 120 o leoedd cyfrwng Cymraeg Blwyddyn 1 ychwanegol sydd eisoes ar gael yn ein hysgolion.
 - Monitro'r cynnydd yn y galw a mapio'r ddarpariaeth yn y dyfodol sy'n ofynnol yn ystod oes y Strategaeth.
 - Sefydlu ysgol(ion) cyfrwng Cymraeg newydd/cynyddu capasiti mewn ardaloedd lle mae galw mawr a/neu nodi ardaloedd lle mae addysg Gymraeg yn llai hygyrch ar hyn o bryd. Mewn achosion o'r fath, efallai y bydd angen cynnwys prosiectau mewn rhaglen gyfalaf yn y dyfodol.
 - Monitro ac adolygu'r cynnig trafndiaeth yn seiliedig ar unrhyw newidiadau i'r Mesur Teithio yn y dyfodol a gofynion agenda Newid yn yr Hinsawdd Abertawe.

Deilliannau allweddol

Er mwyn cefnogi'r broses gynllunio, mae'n ofynnol i ni drefnu ein Cynllun o amgylch y deilliannau isod. Mae'r canlyniadau'n adlewyrchu taith addysg dysgwr ac yn gyson â meysydd polisi Cymraeg 2050 ac Addysg yng Nghymru: Ein Cenhadaeth Genedlaethol.

- Deilliant 1: Mwy o blant meithrin/plant tair oed yn derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Deilliant 2: Mwy o blant dosbarth derbyn/plant pump oed yn derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Deilliant 3: Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cam o'u haddysg statudol i un arall.
- Deilliant 4: Mwy o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau wedi'u hasesu yn y Gymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Deilliant 5: Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-destunau yn yr ysgol.
- Deilliant 6: Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn unol â'r dyletswyddau a osodir gan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018.
- Deilliant 7: Cynyddu nifer y staff addysgu sy'n gallu dysgu'r Gymraeg (fel pwnc) ac addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Amcan 1: Mwy o blant meithrin/plant tair oed yn derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Dangosir nifer y plant meithrin/plant tair oed sy'n derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg dros y pum mlynedd diwethaf yn y tabl isod.

Meithrin	Ionawr 2017		Ionawr 2018		Ionawr 2019		Ionawr 2020		Ebrill 2021	
Abertawe	522	16.0%	507	15.4%	514	15.6%	512	16.2%	541	15.4%

At ddibenion cymharu mae'r niferoedd dros yr un cyfnod yn ein darpariaeth Meithrin cyfrwng Saesneg fel a ganlyn:

Meithrin	Ionawr 2017		Ionawr 2018		Ionawr 2019		Ionawr 2020		Ebrill 2021	
Abertawe	2751	84.0%	2778	84.6%	2777	84.4%	2649	83.8%	2982	84.6%

Mae'n bwysig nodi hefyd, fel y nodwyd yn gynharach yn y ddogfen hon, y gyfradd genedigaethau sy'n dirywio yn Abertawe yn ystod yr un cyfnod ac y dylai'r ffocws fod ar ganran y disgyblion yn hytrach na'r niferoedd gwirioneddol. Mae angen i ni hefyd ddeall yn llawn effaith COVID-19 a chydnabod bod angen bod yn ofalus wrth drin amcanestyniadau ar hyn o bryd.

Yr hyn sy'n ofynnol i ni ei wneud ...

Mae Amcan 1 yn ei gwneud yn ofynnol i ni nodi sut y byddwn yn defnyddio data sy'n deillio o'n hadolygiad o ddigonolrwydd darpariaeth gofal plant ar gyfer ein hardal (o dan ddyletswyddau a nodir yn rheoliad 3 o Ddeddf Gofal Plant 2006 (Aseidiadau Awdurdodau Lleol) (Cymru) 2016) i lywio'r gwaith o gynllunio addysg cyfrwng Cymraeg.

Rhaid i ni hefyd esbonio'n glir sut y byddwn yn darparu gwybodaeth i rieni a gofalwyr ynghylch argaeledd a'r math o ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a gynigir, sut y byddwn yn darparu gwybodaeth i rieni a gofalwyr sy'n nodi bod addysg cyfrwng Cymraeg yn opsiwn i bersonau waeth beth fo'u cefndir ieithyddol a sut y byddwn yn gwneud y defnydd gorau o wybodaeth ynghylch y buddion y gall dwyieithrwydd ac amlieithrwydd eu cynnig.

Yn olaf, mae angen datganiad arnom yn nodi sut y byddwn ni, mewn cydweithrediad ag awdurdodau lleol eraill yn ôl yr angen, yn hyrwyddo mynediad i addysg a hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg mewn perthynas â chludiant dysgwyr yn unol â'r ddyletswydd a nodir o dan adran 10 Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008).

Yr hyn a wnawn ni ...

Darpariaeth

Datblygu/cynnal darpariaeth cyn-ysgol Cymraeg ym mhob dalgylch Ysgol Gynradd cyfrwng Cymraeg erbyn 2025. Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda Mudiad Meithrin a phartneriaid eraill i ddatblygu gwasanaethau mewn meysydd lle nad oes darpariaeth ar hyn o bryd.

Darparu cynnig cyfrwng Cymraeg ym mhob un o'n lleoliadau Dechrau'n Deg ac archwilio cyfleoedd i gynyddu nifer y lleoliadau Cymraeg. Ar hyn o bryd mae un ddarpariaeth Dechrau'n Deg Cymraeg penodol yn Abertawe.

Hyrwyddo

Datblygu plattform ddigidol briodol ar wefan y Cyngor a fydd yn rhoi'r wybodaeth angenrheidiol i rieni a darpar rieni am y buddion o fod yn ddwyieithog a'r cynnig cyn-ysgol ac addysg Gymraeg yn Abertawe i'w cefnogi i wneud penderfyniadau gwybodus am ddyfodol eu plant. Mae'r ffocws ar rieni plant blynyddoedd cynnar yn arbennig o bwysig a bydd yn cynnwys cyfeirio ac adnoddau i helpu rhieni i gefnogi eu plant.

Gweithio gyda'n partneriaid i ddatblygu a darparu strategaeth farchnata glir yn ymwneud â buddion bod yn ddwyieithog.

Derbyniadau

Cynnal adolygiad llawn o'r broses ymgeisio er mwyn sicrhau bod cyfleoedd ar sawl pwynt yn ystod y broses i ddarparu gwybodaeth am opsiynau darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Abertawe. Bydd hyn yn cynnwys cysylltu â'r plattform ar-lein a manylion pellach am y ddarpariaeth sydd ar gael mewn ysgolion unigol. Bydd yr adolygiad hwn yn cael ei ymestyn i'n cyhoeddiad blynyddol 'Gwybodaeth i Rieni'.

Hyfforddiant

Defnyddio Data Digonolrwydd Plant i archwilio'r ddarpariaeth gyfredol a nodi anghenion hyfforddiant ymarferwyr ar draws y sector. Bydd y data hwn yn caniatáu inni gynllunio hyfforddiant perthnasol a chefnogi'r sector i hyrwyddo buddion bod yn ddwyieithog a chyfeirio at y cynnig cyfrwng Cymraeg.

Ysgolion Uwchradd i weithio gyda Mudiad Meithrin a Choleg Gŵyr Abertawe i gynnig y cymhwyster gofal plant a hyrwyddo cyfleoedd gyrfu lleol yn y sector.

Trafnidiaeth

Adolygu'r sefyllfa Trafnidiaeth cyfredol ar gyfer disgyblion meithrin ac, yn amodol ar unrhyw newidiadau ym Mesur Trafnidiaeth Cymru, adolygu'r hyn y gellir ei wneud i hyrwyddo mynediad i'r cynnig cyfrwng Cymraeg ymhellach. Ystyrir hyn ochr yn ochr ag agenda Newid yn yr Hinsawdd Abertawe.

Gofal Plant

Defnyddio data o'r Datganiad Hunanasesu Gwasanaeth (SASS) blynyddol a gwblhawyd gan holl leoliadau Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) i fapio'r cynnig Cymraeg cyfredol.

Datblygu meincnod Abertawe i nodi a hyrwyddo'r cynnig Cymraeg ar draws pob lleoliad gofal plant.

Annog a hyrwyddo Cynnig Gweithredol ar draws yr holl ddarparwyr cyn-ysgol a gofal plant.

Amcan 2: Mwy o blant dosbarth derbyn/plant pump oed yn derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Dangosir nifer y plant dosbarth derbyn/plant pump oed sy'n derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg dros y pum mlynedd diwethaf yn y tabl isod.

Dosbarth Derbyn	Ionawr 2017		Ionawr 2018		Ionawr 2019		Ionawr 2020		Ionawr 2021	
Abertawe	438	15.6%	412	15.8%	397	15.7%	400	15.5%	379	15.4%

Yr hyn sy'n ofynnol i ni ei wneud ...

Mae Amcan 2 yn ei gwneud yn ofynnol i ni osod targed sy'n amlinellu'r cynnydd disgwylidig yn nifer y plant derbyn sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn ein hardal yn ystod oes y Cynllun.

Rhaid i ni hefyd nodi sut y byddwn yn cyflawni'r cynnydd disgwylidig yn nifer y plant derbyn a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg, sut y bydd ceisiadau a wnawn am arian grant gan Weinidogion Cymru mewn perthynas â'n hysgolion a gynhelir yn ystyried y targed i gynyddu nifer y plant Blwyddyn 1 a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg a'n trefniadau o ran y ddarpariaeth ar gyfer hwyrdyfodiaid i addysg Gymraeg, gan gynnwys sut a phryd y darperir gybodaeth i rieni a gofalwyr.

Yr hyn a wnawn ni ...

Bydd ein targed yn unol â'n targed cyffredinol o gynyddu nifer y disgyblion Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg o rhwng 200 a 400 o ddisgyblion (yn seiliedig ar ffigurau cyfredol y garfan) yn ystod oes y Cynllun.

Cynyddu niferoedd yn y Derbyn

Gweithio gyda Mudiad Meithrin, lleoliadau Dechrau'n Deg a phartneriaid yn Abertawe i hysbysu rhieni/gofalwyr o fuddion addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithrwydd. Bydd gwybodaeth yn parhau i gael ei darparu trwy daflenni, gwefannau a chyfryngau cymdeithasol gan gynnwys y platfform digidol a nodir yn Neilliant 1.

Gweithio gyda Mudiad Meithrin i sicrhau bod Cylchoedd Meithrin unigol yn gweithio'n agos â'u hysgolion Cymraeg lleol a Chyngor Abertawe i sicrhau bod canran uchel o blant yn trosglwyddo i ysgolion Cymraeg.

Parhau i fonitro capasiti sbâr yn Ysgolion Abertawe yn rheolaidd a sicrhau bod cynlluniau ar waith i fynd i'r afael ag unrhyw faterion/cyfleoedd a nodwyd.

Byddwn yn ystyried datblygiadau tai ac economaidd ac effaith ar leoedd ysgol ac yn adolygu/ehangu darpariaeth yn ôl yr angen.

Cyllid Grant

Bydd y Cyngor yn parhau i geisio sicrhau'r cyfleoedd mwyaf posibl ar gyfer cyllid grant gan Weinidogion Cymru i gynyddu darpariaeth Gymraeg yn ein hysgolion. Ar hyn o bryd rydym yn gweithio ar gynigion ar gyfer y gyfran Cyllido gyfredol a byddwn yn cyfathrebu ymhellach ar y rhain wrth iddynt ddatblygu ac wrth i benderfyniadau gael eu gwneud.

Darpariaeth ar gyfer Hwyrddyfodiaid

Ar hyn o bryd rydym yn cynnal adolygiad manwl o'n darpariaeth gyfredol i sicrhau ei bod yn addas i'r pwrpas cefnogi anghenion pob dysgwr a'u teuluoedd. Adroddir yn ôl ar ganfyddiadau'r adolygiad hwn i'r Bwrdd Arweinwyr Strategol Addysg ac, os oes angen, ystyrir achos busnes ar ddarpariaeth yn y dyfodol.

Wrth i'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg gynyddu ledled Abertawe, mae'r awdurdod lleol wedi ymrwmo i ddarparu cyfleoedd i ddisgyblion gael gafael ar y gefnogaeth ieithyddol briodol. Rhoddir ystyriaeth hefyd ar gyfer darpariaeth a chefnogaeth bwrpasol i ddisgyblion gwaeth beth yw iaith yr ysgol y maent yn ei mynychu.

Byddwn hefyd yn adolygu'r angen am ddarpariaeth uwchradd i gefnogi dysgwyr sydd am drosglwyddo yn nes ymlaen yn eu taith Addysg a hefyd i gefnogi disgyblion cyfredol yn ein hysgolion sydd mewn perygl o adael addysg cyfrwng Cymraeg.

Amcan 3: Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cam o'u haddysg statudol i un arall.

Yn Abertawe mae gennym hanes da iawn o gadw disgyblion wrth iddynt drosglwyddo o gyfnod allweddol 2 i gyfnod allweddol 3. Dros y tair blynedd diwethaf mae hyn wedi gweld 99.7%, 98.7% a 97.5% yn y drefn honno yn trosglwyddo o ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg i ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg yn Abertawe.

Rhifau Trosglwyddo Cyfrwng Cymraeg

Sefydliad	Ysgol	Ymadawyr Blwyddyn 6 yn ...			Derbyniad Blwyddyn 7 yn ...		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
2189	YGG Bryniago	19	34	24			
2098	YGG Bryn Y Môr	31	33	44			
2133	YGG Felindre	0	6	0			
2232	YGG Gellionnen	29	28	43			
2235	YGG Llwynderw	40	42	43			
2036	YGG Lonlas	77	68	51			
2212	YGG Pontybrenin	49	70	53			
2242	Y G G Tan-y-Lan	7	14	19			
2231	Y G G Tirdeunaw	53	61	56			
2229	Y G G Y Login Fach	30	30	30			
2245	Y G Y Cwm	0	2	3			
4078	Ysgol Gyfun Bryn Tawe				164	169	164
4074	Ysgol Gyfun Gŵyr				170	214	193
	Cyfansymiau	335	388	366	334	383	357
	Canran Cadw				99.7%	98.7%	97.5%

Yr hyn sy'n ofynnol i ni ei wneud ...

Mae Amcan 3 yn ei gwneud yn ofynnol i ni nodi sut y byddwn yn sicrhau parhad y personau a addysgir yn Gymraeg wrth drosglwyddo o un grŵp blwyddyn i'r llall a chynllunio yn unol â hynny os yw cyfraddau cadw yn destun pryder.

Rhaid i ni hefyd osod targed sy'n amlinellu'r cynnydd disgwylidig yn ystod oes y Cynllun ym maint yr addysg Gymraeg a ddarperir yn ein hysgolion a gynhelir sy'n darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg a Saesneg, egluro'n glir sut y byddwn yn cyflawni'r cynnydd disgwylidig o ran faint o addysg Gymraeg a ddarperir yn ein hysgolion a gynhelir sy'n darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg a Saesneg a sut y byddwn yn gweithio ar y cyd ag awdurdodau lleol eraill trwy arfer ein swyddogaethau ar y cyd i sicrhau parhad yn y trefniadau ar gyfer personau sy'n cyrchu addysg Gymraeg y tu allan i'n hardal.

Yr hyn a wnawn ni ...

Cadw

Cefnogi ysgolion i sicrhau bod dysgwyr sydd wedi mynychu lleoliad cyfrwng Cymraeg yn y cyfnod cynradd yn cael eu hannog i barhau â hyn wrth drosglwyddo i gyfnodau allweddol dilynol yn y cyfnod uwchradd a'r disgwyliad y byddant yn gwneud hynny.

Archwilio cyfleoedd o fewn darpariaeth ein hwyrdyfodiaid i ddarparu gwersi i hwyrdyfodiaid o'r sector cynradd ac uwchradd, cynnig diweddariad iaith (gwella/gloywi iaith) i hwyrdyfodiaid a dysgwyr brodorol ar bwyntiau trosglwyddo hanfodol fel diwedd y Cyfnod Sylfaen a rhyngwyneb cyfnod allweddol 2/3 a chyflwyno rhaglenni dal i fyny i ddisgyblion ym Mlwyddyn 6/7 lle mae angen gwella sgiliau iaith i sicrhau trosglwyddiad esmwyth i addysg uwchradd Gymraeg.

Darpariaeth

Cefnogi pob dysgwr i ddod yn amlieithog, i allu defnyddio'r Gymraeg, Saesneg ac o leiaf un iaith ryngwladol arall, a datblygu natur agored a chwilfrydedd am holl ieithoedd a diwylliannau'r byd.

Datblygu a chyflenwi templed Cynllun Iaith ar gyda phob ysgol i gefnogi cynnydd ieithyddol pob plentyn yn y Gymraeg ar draws ein holl ysgolion. Defnyddio Cynghorwyr Gwella Ysgol i gefnogi ysgolion i lunio cynlluniau iaith cadarn ar gyfer gwella'r Gymraeg gyda ffocws clir ar argymhellion Estyn ar gyfer ysgolion unigol a'r siwrnai ieithyddol a nodir yn y cwricwlwm newydd.

Rydym yn dyheu am o leiaf un aelod o staff o bob ysgol gynradd cyfrwng Saesneg Blynnyddoedd Cynnar/Cyfnod Sylfaen i fynychu'r cwrs sabothol cenedlaethol.

Cydweithio

Gweithio gyda'n partneriaid rhanbarthol i ddarparu cefnogaeth ac adnoddau i ysgolion, gan gynnwys:

- Darparu cefnogaeth unigol a chlwstwr i wella safonau addysg cyfrwng Cymraeg ar draws y sector cynradd.
- Darparu dysgu a chefnogaeth broffesiynol i wella safonau addysgu'r Gymraeg mewn ysgolion cynradd. Gweithio gydag arweinwyr ysgolion a'r system ehangach i ddyfnhau dealltwriaeth o addysgeg iaith effeithiol.
- Rhannu arfer da a datblygu adnoddau newydd i gefnogi dysgu ac addysgu'r Gymraeg.

Amcan 4: Mwy o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau wedi'u hasesu yn y Gymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Rydym wedi gweld twf cyson yng nghanran y dysgwyr sy'n astudio ar gyfer cymwysterau a aseswyd yn Gymraeg fel pwnc, fel y dangosir yn y tabl isod. Byddwn yn ceisio gweithio gyda'n hysgolion i sicrhau bod y twf hwn yn parhau trwy gydol oes y Cynllun.

Mae ein hysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg yn cynnig cymwysterau wedi'u hasesu ym mhob maes pwnc trwy gyfrwng y Gymraeg. Byddwn yn parhau i weithio gyda'n dwy ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg i sicrhau bod hyn yn parhau i fod yn wir.

Ymgeisiau TGAU Iaith Gymraeg						
Blwyddyn	Carfan BI11	Iaith gyntaf	Ail iaith	Cyfanswm	Canran	
2017	2404	225	1590	1815	75.50%	
2018	2348	248	1646	1894	80.66%	
2019	2431	271	1717	1988	81.78%	
2020	2470	263	1803	2066	83.64%	
2021	2443	292	1736	2028	83.01%	
Cyfanswm Cyffredinol	12096	1299	8492	9791	80.94%	

Yr hyn sy'n ofynnol i ni ei wneud ...

Mae Amcan 4 yn ei gwneud yn ofynnol i ni osod targed sy'n amlinellu'r cynnydd disgwylidig yn ystod oes y Cynllun yn nifer a chanran y personau ym Mlwyddyn 10 a hŷn yn ein hysgolion uwchradd a gynhelir sy'n astudio ar gyfer cymwysterau ac sy'n cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Rhaid i ni hefyd nodi sut y byddwn yn cyflawni'r cynnydd disgwylidig yn ystod oes y cynllun yn nifer a chanran y personau ym Mlwyddyn 10 a hŷn yn ein hysgolion uwchradd a gynhelir sy'n astudio ar gyfer cymwysterau ac sy'n cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg, sut byddwn yn cefnogi'r ddarpariaeth barhaus o Addysg Gymraeg i bersonau ym Mlwyddyn 10 ac uwch trwy weithio ar y cyd ag ysgolion a Sefydliadau Addysg Bellach (SAB) eraill os oes angen a sut y byddwn yn gweithio gyda'n hysgolion a'n SAB (os oes angen) i gydlynu darpariaeth y Gymraeg fel pwnc i bersonau ym Mlwyddyn 10 ac uwch yn ein hysgolion uwchradd a gynhelir.

Yr hyn a wnawn ni ...

Disgyblion sy'n astudio ac yn cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg

Gweithio gyda'n hysgolion cyfrwng Cymraeg i sicrhau bod y ganran uchel o ddysgwyr sy'n astudio ac yn cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg yn parhau.

Gweithio mewn partneriaeth â Choleg Gŵyr Abertawe i gefnogi cynnydd yn y cynnig cyfrwng Cymraeg o gyrsiau galwedigaethol a sectorau â blaenoriaeth fel gwasanaethau cyhoeddus, iechyd a gofal plant.

Archwilio cyfleoedd a gynigir gan e-sgol, menter dysgu gyfunol i ddarparu cyfleoedd addysgu a dysgu ar-lein gan ddefnyddio dysgu uniongyrchol; dulliau dysgu amser real a rhyngweithiol, i wella ein cynnig cyfrwng Cymraeg ymhellach.

Cefnogi a hyrwyddo dwyieithrwydd ac amlieithrwydd fel sgiliau ar gyfer cyfleoedd gyrfa lleol, rhanbarthol a byd-eang ynghyd â chysylltu â'r Fargen Ddinesig.

Monitro'r twf yn y niferoedd sy'n mynd i ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg i sicrhau bod darpariaeth ddigonol ar gael yn y sector uwchradd wrth symud ymlaen.

Disgyblion sy'n astudio'r Gymraeg fel pwnc

Cefnogi ein hysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg i recriwtio mwy o bobl ifanc i astudio Cymraeg Safon Uwch/UG.

Cefnogi ymgyrch Llywodraeth Cymru i annog mwy o bobl ifanc i ystyried y Gymraeg ar Safon Uwch.

Amcan 5: Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-destunau yn yr ysgol.

Yr hyn sy'n ofynnol i ni ei wneud ...

Mae Amcan 5 yn ei gwneud yn ofynnol i ni nodi sut y byddwn yn gwella sgiliau iaith Gymraeg pobl sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg mewn unrhyw ysgol a gynhaliwn er mwyn gwella safonau addysg cyfrwng Cymraeg.

Yr hyn a wnawn ni ...

Mae gweithio gyda phartneriaid ar draws asiantaethau yn lleol yn Abertawe a thu hwnt yn allweddol i lwyddiant ein strategaeth. Mae'r cyngor yn gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau cymunedol sy'n hyrwyddo'r Gymraeg, sef Mudiad Meithrin, yr Urdd, Menter Iaith, Rhagoriaith, Prifysgol Abertawe, Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant a Cymraeg i Blant. Trwy weithio gyda'r partneriaid hyn a'n hysgolion rydym eisiau:

Datblygu a lansio Gwobrau Shwmae blynyddol gyda'r nod o ddathlu cyfraniadau unigolion a grwpiau wrth hyrwyddo'r iaith a'r diwylliant Cymraeg mewn ysgolion a chymunedau yn ogystal â chyflawniadau dysgwyr Cymraeg.

Parhau i gynnal a datblygu Siarter Iaith yn ein hysgolion cynradd gan sicrhau bod ysgolion yn cael eu cefnogi ar hyd y ffordd gydag adnoddau ac arweiniad priodol.

Sefydlu rhaglen cefnogi i ysgolion uwchradd sefydlu'r defnydd o fframwaith Siarter Iaith.

Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gyda phartneriaid fel yr Urdd a Menter Iaith Abertawe fel partner arweiniol ar ddefnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gan ein pobl ifanc trwy amrywiaeth o weithgareddau.

Byddwn yn cryfhau ein partneriaeth â phartneriaid i dargedu gweithgareddau y tu allan i oriau ysgol drwy gyfrwng y Gymraeg drwy nodi meysydd allweddol drwy ddefnyddio data Siarter Iaith.

Byddwn hefyd yn mynd i'r afael â thargedu gweithgareddau allgyrsiol ar gyfer disgyblion mewn ysgolion cyfrwng Saesneg fel bod mwy o Gymraeg yn cael ei defnyddio.

Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid yn PAGA a gwasanaethau ieuenctid eraill i fapio a hyrwyddo'r ddarpariaeth sydd ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg.

Parhau i weithio gyda'r Urdd i hyrwyddo ei ystod ragorol o weithgareddau allgyrsiol a chyfleoedd preswyl i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg gan ein plant a'n pobl ifanc.

Sefydlu banc o adnoddau ar-lein i gynorthwyo ysgolion i gyflwyno'r Gymraeg fel rhan o'r cwricwlwm newydd yn ogystal ag adnoddau i gyflawni'r Fframwaith Siarter Iaith. Sicrhau bod adnoddau ar gael i hyrwyddo gwerth a buddion dwyieithrwydd ymhellach er mwyn cryfhau cymhelliant disgyblion i ddod yn siaradwyr hyderus o'r ddwy iaith swyddogol yng Nghymru.

Fel rhan o Gynlluniau Iaith Ysgolion, nodi a gweithredu ystod eang o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg y tu allan i'r ystafell ddosbarth.

Amcan 6: Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol

Yr hyn sy'n ofynnol i ni ei wneud ...

Mae Amcan 6 yn ei gwneud yn ofynnol i ni nodi sut y byddwn yn defnyddio canfyddiadau ein hadolygiadau o dan adran 63 o Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 i wella darpariaeth iaith Gymraeg ar gyfer personau ag anghenion dysgu ychwanegol ac ar gyfer cynllunio'r gweithlu yn y sector anghenion dysgu ychwanegol.

Yr hyn a wnawn ni ...

Mae'r awdurdod lleol yn adolygu lefel y galw a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol (ADY) sydd ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg yn flynyddol. Mae'r model cyfredol o adeiladu gallu yn ein hysgolion prif ffrwd yn unol â gweledigaeth gynhwysol Deddf ALNET. Dros y 5 mlynedd nesaf ein nod yw datblygu gwybodaeth ein hysgolion wrth nodi ADY a darparu Darpariaeth Dysgu Ychwanegol ar lefel leol, yn yr iaith o'u dewis. Cyflawnir hyn trwy waith clwstwr parhaus, cyngor a chefnogaeth gan staff arbenigol, Cymraeg eu hiaith a chysylltiadau ag adnoddau dwyieithog rhanbarthol/cenedlaethol. Bydd cronni adnoddau a sefydlu rhwydweithiau cenedlaethol yn hanfodol er mwyn sicrhau y gellir cyrchu Darpariaeth Dysgu Ychwanegol cyfrwng Cymraeg, yn enwedig mewn awdurdodau lle mae nifer y dysgwyr sydd angen y ddarpariaeth hon yn isel iawn.

Os bydd yr awdurdod lleol, yn y dyfodol, o'r farn nad yw argaeledd Darpariaeth Dysgu Ychwanegol yn Gymraeg yn ddigonol, yna, defnyddir cysylltiadau gyda dyletswyddau strategol ehangach, gan gynnwys y rhai o dan Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, a'r cynllun hwn (Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg) i ddangos sut y bydd yr awdurdod lleol yn anelu at gyflawni'r canlyniadau a'r targedau ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer dysgwyr ag ADY.

Amcan 7: Cynyddu nifer y staff addysgu sy'n gallu dysgu'r Gymraeg (fel pwnc) ac addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg

Yr hyn sy'n ofynnol i ni ei wneud ...

Mae Amcan 7 yn ei gwneud yn ofynnol i ni nodi ein hymrwymiad i nodi'r gweithlu sydd ei angen arnom i ddarparu addysg cyfrwng Cymraeg yn ystod oes y Cynllun yn unol â thargedau'r Cynllun, a chyfrifo unrhyw ddiffyg a ragwelir yn ein gweithlu.

Rhaid i ni hefyd nodi ein hymrwymiad i weithio ar y cyd ag awdurdodau lleol eraill trwy arfer ein swyddogaethau ar y cyd wrth gynllunio a darparu cefnogaeth i wella sgiliau iaith Gymraeg athrawon ysgol a gweithwyr cymorth dysgu ysgolion mewn ysgolion a gynhelir yn ein hardal ac i sicrhau bod y Cynllun yn cael ei ystyried yn ystod ystyriaethau ynghylch safonau addysgol cyfrwng Cymraeg ysgolion a gynhelir yn ein hardal.

Yr hyn a wnawn ni ...

Parhau i ddefnyddio Cyfrifiad Gweithlu'r Ysgol i nodi lefelau sgiliau Cymraeg yr holl staff a chynllunio yn unol â hynny i gynyddu set sgiliau iaith y gweithlu cyfan. Byddwn yn sicrhau bod hyn hefyd yn cynnwys staff cyn-ysgol a gofal plant.

Parhau i ddatblygu sgiliau a hyder gweithlu'r ysgol presennol trwy weithio gyda phartneriaid yn rhanbarthol ac yn genedlaethol i helpu i ddarparu rhaglenni hyfforddiant gyda ffocws penodol ar addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Parhau i weithio gyda phartneriaid ar recriwtio, datblygu a hyfforddi gweithlu'r ysgol yn y dyfodol er mwyn gallu cyflawni'r Cynllun hwn a dyhead Llywodraeth Cymru - 'Miliwn o siaradwyr erbyn 2050'.

Targedu athrawon a staff cymorth ym mhob un o brif leoliadau cyfrwng Saesneg y sir i fynychu cyrsiau dwyieithog/iaith achlysurol. Yn ogystal, byddwn yn anelu at gael un aelod o staff o bob ysgol yn mynychu'r cwrs sabothol yn ystod oes y Cynllun.

Bydd y Cyngor yn parhau i gefnogi staff di-bwnc i wella eu gwybodaeth a'u sgiliau trwy hyfforddiant a chefnogaeth ranbarthol.

Bydd ein Swyddogion Datblygu Cymraeg mewn Addysg ar gyfer y Gymraeg yn darparu cefnogaeth ôl-gwrs i ymarferwyr sydd wedi cymryd rhan yn y Cynllun Sabothol. Byddwn hefyd yn gweithredu rhaglen fentora Hyrwyddwyr Iaith lle, ar ôl cwblhau'r Cynllun Sabothol, bydd yr ymarferwyr hyn yn dod yn Hyrwyddwyr Iaith ac yn mentora ymarferwyr eraill i gynyddu eu hyder i siarad Cymraeg, addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, neu ddysgu Cymraeg fel pwnc mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a rhannu arfer da.

Byddwn yn sicrhau bod ysgolion yn targedu datblygiad sgiliau iaith Gymraeg mewn cynlluniau datblygu ysgol yng nghyd-destun gwella safonau i sicrhau bod ffocws cryf ar flaenoriaethu datblygiad proffesiynol parhaus sy'n cynnwys gwella sgiliau iaith.

Mae Cynghorwyr Gwella Ysgolion (CGY) yn monitro Cynlluniau Datblygu Ysgolion a Chynlluniau Iaith Newydd i sicrhau bod arweinwyr yn cynllunio i wella sgiliau ieithyddol y gweithlu. Rhennir canlyniadau'r gweithlu hefyd â'r CGY i gynorthwyo gyda monitro.

Cynyddu cyfleoedd i siaradwyr a dysgwyr Cymraeg yn Abertawe ddefnyddio'r Gymraeg yn eu hamgylchedd gwaith bob dydd.

Annog llywodraethwyr pob ysgol i gynnwys adroddiad ar y Gymraeg yn eu hadroddiad blynyddol i rieni a chynnal sesiynau hyfforddiant ar gyfer llywodraethwyr ysgolion.

Cefnogi a darparu cyngor i lywodraethwyr ac arweinwyr ysgolion ar benodi a datblygu staff.

Nodi athrawon a staff cymorth sydd wedi mynychu cyrsiau sabothol a'u cefnogi i hyfforddi cydweithwyr i ddatblygu darllen grŵp dan arweiniad a dwyieithrwydd yn yr ysgol trwy osod targedau clir.

Crynodeb

Mae'r weledigaeth ar gyfer datblygu addysg cyfrwng Cymraeg yn Abertawe yn glir, yn gadarn ac yn uchelgeisiol. Mae'r gwaith sydd i'w wneud yn amlochrog ac yn amlhaenog, a'r cam nesaf ar ôl cymeradwyo'r strategaeth fydd datblygu cynllun gweithredu ar gyfer y 10 mlynedd nesaf. Bydd defnydd clir o ddata yn ein galluogi i osod targedau penodol, a fydd yn caniatáu inni fesur effaith a llwyddiant ein gwaith.